

Međimurje - muke stranačke po lokalnim izborima

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2009/4/13 9:53:37

Odlukom Vlade RH koja stupa na snagu u srijedu, 15. travnja, raspisani su izbori za općinske načelnike, gradonačelnike, župane te za općinska i gradska vijeća i županijsku skupštinu. Izbori će se održati u nedjelju, 17. svibnja a po prvi puta u našoj povijesti birači će imati mogućnost neposrednog izbora svojih općinskih načelnika odnosno gradonačelnika i župana. U općinama i gradovima do 10.000 stanovnika načelnici i gradonačelnici imaju jednog zamjenika i dužnost mogu obnašati profesionalno ili volonterski a u općinama i gradovima iznad 10.000 stanovnika kao i u glavnim gradovima županija te župani imaju po dva zamjenika, dužnost moraju obnašati profesionalno a njihovi zamjenici mogu odlučiti dali će biti profesionalci ili volonteri.

Konkretno, načelnik općine Nedelišće, gradonačelnik Ćakovca i župan imati će po dva zamjenika i moraju biti profesionalci dok u svim ostalim općinama i gradovima čelnici imaju jednog zamjenika i mogu birati profesionalnu ili volotnersku dužnost.

Na dan izbora birači će na biračkim mjestima dobiti četiri glasačka listića: na jednom će birati općinskog načelnika odnosno gradonačelnika, na drugom općinsko odnosno gradsko vijeće, na trećem, župana a na četvrtom županijsku skupštinu.

Izbor načelnika, gradonačelnika i župana vrši se većinskim sustavom što znači da pobjednik mora dobiti više od 50% glasova od upisanih birača. Ako u prvom krugu ni jedan kandidat ne ostvari tu većinu, nakon 14 dana (31. svibnja) ide drugi izborni krug u koji ulaze dva kandidata s najvećim brojem glasova. Pobjednik je onaj koji dobije više glasova.

Izbor članova općinskih i gradskih vijeća te županijske skupštine kao i do sada, vrši se razmjernim sustavom što znači da će birači glasati za stranačke ili neovisne liste a zavisno od broja osvojenih glasova svake liste koja pređe prag od 5% utvrđuje se koliko je koja lista osvojila mandata u vijeću ili skupštini.

Ovaj model neposrednih izbora čelnika lokalne samouprave zadao je političkim strankama velike muke.

Prva muka stranaka je u tome da nisu u posljednje četiri godine uspjele isprofilirati dovoljni broj kvalitetnih, javnosti poznatih pojedinaca koji bi kao njihovi kandidati imali šanse ulaska barem u drugi izborni krug. Zbog toga su bile prisiljene na predizborne koalicije. To je u Međimurju naočito kod HSLS-a i HSS-a. HSLS ne tako davno bio je vodeća stranka u Međimurju. Imali su župana, gradonačelnike u Ćakovcu i Murskom Središću i veći broj općinskih načelnika. Danas ta stranka nije u stanju istaći kandidaturu za župana (otišli su u koaliciju s HDZ-om) ni gradonačelnika Ćakovca (koalicija s SDP-om). Njihov rejting dodatno je oslabljen odlukom Đurđe Adlešić o raspuštanju ogranka Ćakovec i imenovanje povjerenika (Dražen Breglec) a sve zbog pristiska Sanadera koji nije želio dozvoliti da HSLS kao partner HDZ-u na državnom nivou u Ćakovcu ide kontra njihovog kandidata za gradonačelnika. Naravno da je u pozadini i strah Bregleca da ostane bez dužnosti državnog tajnika. Kako će se stvar u gradu rasplesiti još je neizvjesno ali je sigurno da ovim ponašanjem HSLS u Međimurju definitivno postaje prirepak HDZ-a.

Ni HSS se nije bolje postavio. Ta je stranka od 1993. pa do 2005. bila jedna od vladajućih u Međimurju, s najvećim brojem lokalnih organizacija i članova. Danas HSS nije u stanju istaći ozbiljne kandidate za župana i gradonačelnike a od općinskih načelnika može imati dva, najviše četiri kandidata s ozbiljnim izgledima na pobjedu.

Druga muka stranaka su stranke-partneri. Radi se najčešće o strankama koje o sebi imaju veliko mišljenje te stoga traže dva-tri puta više nego ih pripada. A pošto više nema poglavarstva, mjesta za političku trgovinu je malo.

U pokušaju osvajanja županske fotelje za svog kandidata Mladena Križaića, HDZ je u koaliciju uzeo HSLS i HDSS, a pokušaji da uz sebe ima i HSP te HSEP nisu (za sada) uspjeli.

Međutim i ta im kombinacija prema anketama garantira tek treće mjesto što pak znači da ostaju bez šanse za drugi krug. HDZ-ovce je posebno pogodilo ponašanje HSS, koji je na državnom nivou partner HDZ-u a u Međimurju im ide u kontru. Josip Frišić odhrvao se svim pritiscima Sanadera i Jarnjaka ali ako HDZ izgubi bitku za župana, Međimurje će biti jedina županija u kojoj je HDZ izgubio vlast. I to zahvaljujući partneru, HSS-u.

I trku za župana Ivica Perhoć i SDP uključili su HSS, HSU i HNS kao koalicijske partnere.

Prema anketama Perhoć uvjerljivo vodi. No, do izbora je još puno vremena. Njihova kampanja i ponašanje partnera tu prednost može potvrditi ili ... Svakako ima na ruku ne idu događaji u njihovoj organizaciji u Nedelišću gdje je njihov dosadašnji načelnik Posavec odlučio na izbore izaći s nezavisnom listom.

Treća muka stranaka su nezavisni kandidati. Neizvjesnost tko će se sve pojaviti sa svojom nezavisnom kandidaturom, čiju će potporu imati, koliko će novaca u kampanju uložiti, s kojim će programima konkurirati ... Sve su to pitanja na koje stranke neće znati odgovor do zadnjeg dana predaja kandidatura a to je oko 27. travnja. Strah od nezavisnih kandidata kod naših političkih stranaka je ogroman. Zbog toga se i javljaju razne špekulacije, nagađanja, rezerviranost. Zbog toga i dio stranačkih kandidata nema hrabrosti jačeg, uočljivijeg i jasnijeg istupa u javnosti. Kao da se boje.

A činjenica je da će nezavisni kandidati na izbore dovesti i onaj dio biračkog tijela koji se do sada postavljao „antistranački“. I tu vide svoju šansu. U prvom krugu računaju na te glasove a u drugom će strankama otimati glasove.

Jedna takova kandidatura već je najavljena u prošlom broju „Međimurja“. Sadašnji župan Posavec, nakon što ga se je stranka (HNS) odrekla zbog niza afera koje su obilježile njegov mandat, najavljuje svoju nezavisnu kandidaturu.

Njegove šanse ovise o ponašanju HDZ-a i SDP-a odnosno o Križaiću i Perhoću.

Ukoliko im kampanja bude mlitava kao do sada, ako ne pokažu više volje i hrabrosti i ako podcijene Posavca, 17, svibnja biti će neugodno iznenađeni.

PS.

Još od moga izlaska iz stranke u ravnju prošle godine ni jedan razgovor o politici nije mogao proći a da me netko ne pita o mojoj eventualnoj kandidaturi za župana. Saborske kolegice i kolege, novinari, prijatelji i poznanici, Sanader ali i Milanović nisu me pitali „Hoćeš li se kandidirati?“ nego „S kim ćeš izaći na izbore?“ Koliko sam ih god uvjeravao da se nećeu kandidirati, toliko je njihova sumnja u moju iskrenost bila veća. Naposljetku sam im na ta pitanja odgovarao: „Svoju veću odluku objaviti kada Vlada raspiše izbore“. Eto, izbori su raspisani i ja ispunjavam obećanje te objavljujem da se na ovim lokalnim izborima nećeu kandidirati ni za jednu funkciju.